

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

§. 2. De Confessione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

Nimis dura & improbabilis videtur mihi eorum sententia, qui sustinent, mox à peccato mortali commisso vigere obligationem eliciendi actum formalem contritionis sub novo peccato, quamvis hoc suadere, laudabile sit.

CASUS I.

Quid aget Confessarius cum pœnitentibus sapiens eadem peccata venialia confitentibus?

R. Suadendum est, ut majoris securitatis ergò mortale aliquod de vita præterita adjungant, eò quòd hâc viâ confessio venialium, in quæ sæpè labimur, & Absolutio Sacramentalis non parum assecurantur. Duo tamen cavenda: alterum, nè pœnitentes de venialium contritione, & emendatione minùs sint solliciti, quàm si hæc sola confiterentur. Alterum, nè mortale illud quasi ex consuetudine subjungant, sine novo dolore & detestatione, historicè magis ipsum narrando, quàm de eo Sacramentaliter se accusando.

§. 2. De Confessione.

Quantùm ad secundam partem, scilicet Confessionem, ad illam varia requiruntur, quæ tamen reduci possunt ad hæc quatuor: ut sit *integra, fidelis, diligens, & obediens.*

Ad integritatem Confessionis secundùm trid. Sess. 14. cap. 5. requiritur 1. ut pœnitens omnia peccata mortalia, etiam solius cogitationis, quæ post diligentem sui discussionem memoriæ occurrunt, in Confessione explicet. 2. Ut non solum peccata mortalia explicet in genere, & in spe-

specie, sed etiam tenetur peccatorum suorum numerum exprimere, quantum moraliter hic & nunc à Pœnitente fieri potest; proindè si determinatum assequi non valeat, dicat verisimilem, qui talis apparet post diligens examen, plus, minusve. 3. Ut pœnitens non tantum circumstantias speciem mutantem, sed etiam intra eandem speciem notabiliter aggravantes exprimat. Vide fol. 32.

P. 1. Quænam peccata comprehenduntur sub illis peccatis mortalibus, quæ Trid. dicit esse confitenda?

1. Peccata mortalia etiam antè per caritatem perfectam remissa, sed nondum clavibus Ecclesiæ subjecta. 2. Indirectè remissa in præcedentibus Confessionibus. 3. Peccata dubia, de quibus accipe breviter mentem nostram.

Vel dubium est de qualitate, an sint mortalia, an venialia, & tunc sinè dubio exponenda sunt in Sacramento Pœnitentiæ, ut Sacerdos, cujus est inter lepram & lepram distinguere, judicet, feratque sententiam. Vel est dubium facti, an peccata, quæ certò creduntur mortalia, admiseris. Et ea etiam sub dubio confiteri teneris, adjunctis aliis, quæ certam materiam præbeant; quia & illa omittere, quæ fortassis commissa sunt, periculosum, & illa sola exponere, quibus irritum foret Sacramentum, falsæ materiæ, si fortè patrata non sint, appositione, Sacramenti integritati injurium. Et certè sicut de peccatis dubiis tenentur homi-

mi-

mines conteri, nè æternæ damnationis periculo se exponant, ita & ea confiteri omnes tenentur. Obligatio enim non solùm regulatur penes ipsum factum, sed penes certum periculum.

Observandum tamen, quòd confessus peccatum ut dubium, si postea certus de illo fiat, confiteri illud ut certum postea debeat, cum peccatum confiteri oporteat, non solùm ut fuit, sed etiam ut est pro presenti in conscientia.

2. Qualis integritas Confessionis est necessaria?

¶ Duplex est Confessionis integritas, materialis una, formalis altera. Confessio dicitur materialiter integra, dum nullum prorsus omittitur peccatum: formaliter verò, dum exponuntur illa, quæ post diligens examen memoriæ occurrunt. Integritas formalis requiritur, & sufficit.

3. An peccati complex in Confessione denudari possit, aut debeat?

¶ 1. Si Confessarius, cui complex sit ignorus, absquè gravi incommodo adiri nequeat, pœnitens peccatum suum plenè & integrè debet exponere, quamvis Confessarius in notitiam complicitis venturus prævideatur. Hanc sententiam docet S. Thom. opusc. 11. q. 6. & D. Antoninus 3. p. tit. 14. cap. 9. §. 11. aliique, quos vide apud Joannem Morin. lib. 2. de Pœnit. cap. 18. constat: ex Præcepto Christi integrè confiteri tenemur, nisi ratio excusans interveniat, sed in casu nulla est ratio non integrè

con-

confitendi; quia infamia Confessione intrinseca est, quæ in ipsa Confessione, seu peccati manifestatione consistit, aut ex ea proximè nascitur, non est ratio sufficiens mutilandi Confessionem; alioquin nullus Confessario sibi noto peccata mortalia, saltem enormia aperire teneretur; sed cùm infamia complicitis Confessione sit intrinseca, peccatum complicitis denudari potest. Hoc non obstante

¶ 2. Si pœnitens Confessarium, cui complex sit ignotus, adire possit, ad hoc obligatur; quia Conscientia dicitur, quòd famæ nostræ conservandæ causâ id fieri à complice velimus; ergò ex caritatis lege id facere tenemur, ut famæ complicitis consulamus.

4. An quis confitens peccatum mortale, quod antea in Confessione ritè exposuit, declarare debeat peccatum istud aliàs clavibus fuisse subjectum?

¶ Aff. Quia alia est conditio hominis à peccatis necdum liberi, & alterius, qui delicti veniam quidem impetravit, sed iteratò, & quasi ex abundanti eandem postulat. Ex quo patet, quòd non liceat peccatum recens cum aliis in Confessione explicatis ita confundere, ut Confessarius putare posset, quòd illud præviè adhuc confessi simus.

5. Quàm diligens examen Confessione debet præmitti?

¶ Eam in examine conscientiae adhibendam esse diligentiam, quæ in re magni momenti à viro

prudenti adhiberi solet. Ex quo patet, quòd non semper æqualis diligentia requiratur: sicut enim mercator plus studii & laboris impendit in recolligendis, quæ spectant ad negotiationem exercitam spatio duorum annorum, quàm aliquot mensium; ita conscientiae sui latebras, animique sui sinum diligentius tenetur excutere, qui spatio unius anni confessus non est, quàm, qui à duobus mensibus conscientiam expurgavit.

6. An peccet mortaliter, qui in confessione mentitur?

R. 1. Si gravem malitiam Confessario aperiendam mendacio suo obvolvatur, quin mortaliter delinquat, dubium non est.

R. 2. Si quis sciens volensque Confessario mendacium ultrò obtrudat, videri potest Sacramento velle illudere, quamvis mendacium respiciat materiam levem, quo casu periculum mortis non abest.

R. 3. Dum quis ex verecundia, aliâve ratione aliquid contra mentem dicit, si res sit levis, & omnis Sacramenti excludatur contemptus, non video, quâ ratione reatum incurreret lethiferum.

C A S U S II.

Quid faciendum cum eo, qui dicit: Interroga me, & interim nullum peccatum exprimit?

R. Vel periculum est in mora, vel probabiliter timetur, si dimittatur, ne rediret, vel tam stupidus est, ut conscientiam suam non possit exami-

mi-

minare. Et primò, si talis sit in probabili periculo mortis, videndum, an sciat ea, quæ sunt necessaria necessitate mediæ ad salutem consequendam: si deprehendatur mysteria illa ignorare culpabiliter, ut ordinariè fit, debet se de illa ignorantia in confessione accusare. Si autem parùm temporis supersit vitæ, considerato statu, & conditione personæ, interrogari debet de peccatis aliquibus, quæ à similibus committi solent. Habitâ certâ materiâ absolutionis, Confessarius non ita anxie occupetur ulterius inquirendo, sed reliquum tempus impendat, ut ab ipso possit elicere perfectam contritionem, vel saltem attritionem ex imperfecto erga Deum amore proveniente, cum proposito melioris vitæ, si pristinae sanitati restituatur. Si autem talis supervivat, debet peccata, in præterita confessione omiſsa, defectu temporis examinandi conscientiam exactius postea confiteri.

Si verò non sit in mortis periculo, petendum
 1. Ex quo motivo venerit ad confessionem? Si dicat ad obtinendam absolutionem à suis peccatis, respondendum, quòd debeat revelare omnia sua peccata, & de iis se accusare, adeoque quando redibit ad sedem confessionalem, debeat prius diligenter examinare suam conscientiam, cum arduum sit Confessario omnia peccata expiscari, licet hâc vice eum velit iurare. 2. Inquirendum, num sciat ea, quæ sunt scitu necessaria necessitate mediæ & præcepti ad salutem. Si illa culpabiliter ignoret, instruendus est,

est, & se de ea ignorantia omninò accusare tenetur. 3. Percurrenta sunt breviter decem Præcepta Decalogi, & quinque Ecclesiæ, attentò statu confitentis, & ejus conditione. 4. Suaviter conetur inducere pœnitentem, ut paulisper patiat differrì absolutionem, quo possit exactiùs discutere conscientiam, præfigendo certum tempus, quo ad absolutionis beneficium (si nihil obstat) certò sit admittendus. Idem faciendum cum rudi, qui nescit examinare conscientia suæ statum.

CASUS III.

Quid faciendum cum eo, in quo non apparens signa vera detestationis peccatorum?

R. Talem, antequam absolvatur, disponi debere ad concipiendum Dei timorem, & amorem: ex quibus provenire debet detestatio peccatorum requisita ad Sacramentum Pœnitentiæ. Modus autem perveniendi ad talem dispositionem est inculcatio Divinæ severitatis in impœnitentes, & bonitatis, ac misericordiæ in pœnitentes. Cæterùm ad absolvendum non temerè, inducat ipsum ad veram suorum peccatorum detestationem, quæ proveniat ex aliquo dolore propter Deum offensum, & super omnia, saltem imperfectè dilectum.

CASUS IV.

Quid agendum Confessario, quando ex ignorantia aliquem absolvit, quem non poterat absolvere ob casum reservatum, aut aliud impedimentum?

R. Si probabiliter timeat scandalum in con-

veniendò pœnitentem, vel revocandò, eum committat Christo Sacerdoti summo. Si verò probabiliter iudicet nullum adesse periculum scandalì notabilis, illum conveniat prudenter, dicens, gravem errorem commissum esse in audiendò confessionem ipsius, ideoque rogare, ut velit ei iterùm confiteri, aut saltem licentiam dare ipsum veritatem docendi sub Sacramentali sigillo.

C A S U S V.

Quidam interrogatus, à quo tempore precedentem habuisset Confessionem, respondit, se eam habuisse ab anno elapso; Et postmodùm interrogatus, quantum temporis impendisset ad examinandam suam conscientiam, respondit, se de peccatis suis cogitasse tantùm eo temporis spatio, quo sacrum audivit, Et antea nullatenus. Confitetur interim quadam grandia peccata, de quibus se dicit dolere propter Deum offensum. Absolvitur à Confessario. Queritur, an in hoc, similivè casu prudenter egeris Confessarius?

R. Nequaquam, quia meritò suspicari poterat, pœnitentem, tam exiguo temporis spatio, suam non potuisse debite examinare conscientiam, nec firmum elicere propositum non peccandi de cætero cum peccatorum detestatione. Adde, quòd timendum sit, nè Pœnitens determinatum peccatorum numerum expresserit, nè circumstantias aliquas necessariò exprimendas omiserit. Deindè cor, tanto tempore amore DEI vacuum, de repente immutari non potest. Proindè audiendus benignè, sed suaviter inducendus, ut aliquo tempore pergat examinare conscientiam,

tiam, detestari peccata, accendere ardentius in se caritatem &c.

CASUS VI.

Confessarius quidam vi examinis eduxit ex Conscientia Pœnitentis peccatum mortale, quod statuerat celare: Queritur, quid in isto casu debuerit agere Confessarius?

R. Debit ei proponere enormitatem sacrilegii, quod commisit per occultationem peccati mortalis, debuit etiam efficaciter eum movere ad veram cordis conversionem. Propositâ sacrilegii enormitate, disponat eum ad candidè exponendum cordis sinum, ut sequenti vice fructuosè possit & candidè beneficium absolutionis obtinere.

CASUS VII.

Quid faciendum cum pœnitente, qui dicit: Dubito, an omnes meae Confessiones præterite fuerint bonæ, & absolutiones validæ?

R. Considerandam esse Pœnitentis conditionem, an sit scrupulosus, nec nò. Si scrupulosus, qui ex infundatis suspicionibus statim iudicat suis actionibus subesse malum, non facilè est admittendus ad repetitionem suarum confessionum, cum experienciâ constet, quòd illam repetitionem non nisi cum gravi sui incommodo præstare possit. Quomodo cum tali procedendum, vide fol. 35.

Si Pœnitens scrupulosus non sit, petendum ab illo, ob quam rationem dubitet de confessionum suarum valore? Si deprehendat Confessa-

rius, quòd vel ex timore, vel pudorè &c. omiserit aliquod peccatum mortale confiteri, tunc dicendum, quòd illam confessionem, in qua tacuit illud peccatum, deberet repetere, & omnes sequentes, & quòd simul deberet exprimere, quoties postea confessus fuerit, & absolutus, cum toties commiserit peccatum sacrilegii, quoties memor invalidæ confessionis Sacramenta suscepit. Si deprehendat Confessarius, verè dubium & incertum esse, an fuerit commissus defectus in præteritis confessionibus, petendum 1. quoties cum tali dubio confessus fuerit, & absolutus; quia cum non liceat agere cum conscientia practicè dubia, toties peccavit mortaliter, quoties absolutus fuit, nisi tunc ad iudicium prudentis viri, & ob rationes fundatas, deposuisset conscientiam dubiam, quòd licitè posset absolvi sine repetitione confessionum. Si tamen dubium maneret, consulendum 2. ut ad sedandam suam conscientiam institueret generalem confessionem totius vitæ, & sub dubio consisteretur peccata sacrilegii, quæ fortè comisit in sequentibus confessionibus, nisi gravia obstarent incommoda.

CASUS VIII.

Quid faciendum, si sponsus habuerit copulam cum Sponsa, & Sponsus manè veniat ad Confessionem, & confiteatur, se nocte præcedente dormivisse cum sua Sponsa. Absolutà à Sponso Confessione, accedit Sponsa, (certum supponitur, quòd alteri Confessario non fuerit confessà) & in Confessione ex pudore &c. non accusat se de copula habita?

Ubi Sponsa suam conclusit confessionem, petendum absolutè & efficaciter ab ea, an sint omnia peccata, quæ post ultimam confessionem commisit, quia vel unum peccatum mortale omittere scienter, & culpabiliter, est mortale peccatum, & sacrilegium, adeoque reddit pœnitentem incapacem Absolutionis. Si dicat, se nulla commisisse alia, poterit cautè interrogare Confessarius, an non impudicè attigerit suum sponsum, vel permiserit se impudicè tangi ab altero, & sic à longè examinanda est de copula.

Neque ab illa interrogatione obligor abstinere, quia non sequitur, quòd utar scientiâ ex confessione habitâ, quia illa scientia excitat memoriam meam tantùm, ut hîc faciam, quod sepositâ illâ scientiâ facere potuissem, & fortè debuissim. Si Sponsa neget se impudicè sponsum attigisse, vel permisisse impudicè attingi à Sponso, tunc non est necesse ulterius petere, sed poterit ingenuè proponere DEI scientiam omnia peccata cognoscentis, & futuram eorum omnium in die iudicii (nisi per confessionem deleantur) notitiam & confusionem, ac æternam in inferno ignominiam. Si nec hoc modo emolliatur, Absolutio sub conditione dari potest, si cæteroquin videatur benè disposita; hoc enim modo reverentiæ Sacramenti consulitur, & abusus scientiæ ex Confessione acceptæ evitantur.

CASUS IX.

Plurimi Nobiles dum confitentur, nihil, aut parvum dicunt de peccato vindictæ, plurimi mercatores

*nihil de usura, plurimi opifices nihil de fraudibus
 &c. Quomodo se geret Confessarius in hoc casu?*

R. Confessarius tenetur formare ideam peccatorum, quæ homines talis conditionis possunt, & subindè solent committere, & eos ante absolutionem de talibus interrogare: quia quotidianâ constat experienciâ, plerosque habere spiritum talium peccatorum, de quibus tamen non habent conscientia remorsum.

CASUS X.

Quidam contracturus matrimonium cum persona, quâ semper abusus fuerat usque ad illud tempus, confessus est quidem sua peccata, sed non adhibuit nisi communem, facilemque preparationem: Queritur, quid Confessarius debuerit agere?

R. 1. Si tunc fuerit moralis necessitas mox suscipiendi Sacramentum Matrimonii, nec commodè differri potuerit, conetur eum exhortari ad eliciendum actum amoris benevoli, & detestationis peccatorum, & absolvat sub conditione, adhibitâ hâc cautelâ, ut pœnitens postea revertatur, eadem peccata repetat securitatis ergò, subministrando materiam certam, & non communice.

R. 2. Seclusâ prædictâ necessitate morali, verisimiliùs apparet, quòd Confessarius non debuerit ipsum absolvere, etiamsi peccandi occasio esset auferenda per matrimonium, quia seria peccati detestatio, proveniens ex amore Dei non elucet indiciis sufficientibus.

CASUS XI.

Quidam Confessarius solebat ingemiscere, dum penitentes exponebant gravia peccata, ita ut hoc adverteretur ab aliis. Interim pluries monitus, non se correxit, quia inadvertenter id facere asserebat. Queritur, an sigilli violator?

R. Aff. Si non formaliter, saltem interpretativè, & implicite sigillum violavit, quia illi gemitus erant voluntaria gravium peccatorum manifestatio: undè in casu Confessarius ille à confessionibus publicè excipiendis omninò abstinere tenetur.

CASUS XII.

Quid agat Confessarius cum penitente, qui de numero peccatorum interrogatus, eò quòd ita confiteatur, ALIQUANDO PEJERAVI, NONNUNQUAM DETRAXI &c. dicit, se non esse solitum aliter confiteri, nec unquam de numero peccatorum fuisse interrogatum?

R. Si penitens de proposito omiserit numerum exprimere, vel sciens, quòd esset exprimendus, ideò non expresserit, quia non interrogabatur, vel denique per ignorantiam crassam, aut affectatam, ita confessus fuerit, omninò urgendus est ad illarum Confessionum repetitionem, nec est antea absolvendus, nisi sit ratio excusans. Si verò bonâ fide processerit, simpliciter existimans non esse necessarium aliter numerum exprimere, (quod in his partibus rariùs locum habet) non sunt iterandæ quidem præcedentes confessiones, sed supplendus earum

defectus per verisimilis numeri omiffi expressio-
nem; & instruendus talis pœnitens, quòd im-
posterum teneatur numerum exprimere. Opti-
mum autem erit consilium, ut confessionem
generalem totius vitæ instituat, si ad illam fa-
ciendam induci possit, & fuerit idoneus.

CIRCA NUMERUM EXPRIMENDUM

DUO sunt observanda. Primum: Ubi non
potest pœnitens certum numerum exprime-
re, exprimat verisimilem, & qui magis ad cer-
tum accedere censeatur, addendo, *plus, minus-
ve*. Advertendum tamen, ut non quasi divinan-
do, aut in genere numerum quemcunque, etiam
majorem sumendo, confiteatur, sed prudenti
æstimatione, & reminiscencia, quis similiter se
numerus, perpendat. Unde perperam agunt illi
pœnitentes, qui absque iudicio, & debito exa-
mine, quasi ad singulos numeros adhibent par-
ticulas illas *plus, minusve*, sibi abblandientes
quasi omnium numerum per hoc suppleant: sup-
pletio enim debet esse moralis, ex iudicio, & mo-
rali examine fiat, necesse est.

Alterum est, ut dum nec certus, nec vero-
similis aliquis numerus colligi potest propter
lapsuum multitudinem, & nimis diuturnam
Confessionis dilationem, candidè aperiat pœ-
nitens in qualibet specie suum statum, videlicet
inclinationes pravas, consuetudinem, modos
& frequentias lapsuum per diem, aut hebdo-
madam, durationem temporis, quâ in pecca-
ro